

ĐỖ THỊ HOÀNG DIỆU

QUY ĐỊNH MỚI VỀ XỬ PHẠT VI PHẠM HÀNH CHÍNH TRONG LĨNH VỰC CẠNH TRANH

Ngày 31/3/2026, Chính phủ đã ban hành Nghị định 102/2026/NĐ-CP (**Nghị định 102**) sửa đổi một số điều của Nghị định 75/2019/NĐ-CP (**Nghị định 75**) quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực cạnh tranh. Dưới đây là một số phân tích cụ thể liên quan đến những nội dung nổi bật của Nghị định 102 mà các doanh nghiệp cần lưu ý:

Thứ nhất, sửa đổi, bổ sung quy định về mức phạt tiền đối với hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực cạnh tranh, cụ thể:

- Bổ sung quy định phạt tiền từ 100 triệu đồng đến 200 triệu đồng đối với các doanh nghiệp tham gia tập trung kinh tế nhưng không trên cùng thị trường liên quan, không kinh doanh ở các công đoạn khác nhau trong cùng một chuỗi sản xuất, cung ứng, và không có ngành, nghề là đầu vào của nhau, bổ trợ cho nhau. Trước đây, Nghị định 75 không quy định xử phạt đối với hành vi này, dẫn đến khó khăn cho cơ quan quản lý nhà nước trong việc xác định mức xử phạt, làm giảm tính răn đe của pháp luật.
- Nghị định 102 sửa đổi cách xác định mức phạt khi có tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ. Theo đó, mức tiền phạt cơ bản là mức trung bình của khung tiền phạt đối với hành vi đó. Nếu có 01 tình tiết giảm nhẹ, mức phạt được xác định từ trên mức tối thiểu đến dưới mức trung bình của khung; nếu có từ 02 tình tiết giảm nhẹ trở lên, áp dụng mức tối thiểu. Tương tự, nếu có 01 tình tiết tăng nặng, mức phạt nằm trong khoảng từ trên mức trung bình đến dưới mức tối đa; có từ 02 tình tiết tăng nặng trở lên thì áp dụng mức tối đa. Nguyên tắc bù trừ cũng được quy định rõ: một tình tiết tăng nặng sẽ được giảm trừ bằng một tình tiết giảm nhẹ.

Thứ hai, sửa đổi quy định về chế tài đối với hành vi vi phạm quy định về tập trung kinh tế

Trước đây, theo Nghị định 75, hành vi không thông báo tập trung kinh tế, vốn là hoạt động mang tính thủ tục,

nhưng lại bị áp dụng khung phạt tiền theo tỷ lệ phần trăm (từ 1% đến 5% tổng doanh thu), ngang bằng với các hành vi vi phạm quy định về tập trung kinh tế bị cấm. Điều này tạo gánh nặng cho doanh nghiệp, vừa thiếu khả thi khi áp dụng, không phản ánh đúng tính chất vi phạm. Nghị định 102 đã chuyển từ cơ chế xử phạt theo tỷ lệ phần trăm sang mức phạt tiền cố định đối với hành vi không thông báo tập trung kinh tế, chia theo quy mô doanh nghiệp:

- Phạt tiền từ 500 triệu đồng đến 1 tỷ đồng đối với từng doanh nghiệp tham gia tập trung kinh tế có tổng tài sản trên thị trường Việt Nam, tổng doanh thu bán ra và tổng doanh số mua vào trên thị trường Việt Nam đạt dưới 3.000 tỷ đồng trong năm tài chính liền kề trước năm thực hiện tập trung kinh tế;
- Phạt tiền từ 1 tỷ đồng đến 2 tỷ đồng đối với từng doanh nghiệp tham gia tập trung kinh tế có tổng tài sản trên thị trường Việt Nam hoặc tổng doanh thu bán ra hoặc tổng doanh số mua vào trên thị trường Việt Nam đạt từ 3.000 tỷ đồng trở lên trong năm tài chính liền kề trước năm thực hiện tập trung kinh tế.

Cần lưu ý rằng các mức phạt tiền cụ thể không được vượt quá 05% tổng doanh thu của doanh nghiệp vi phạm trên thị trường liên quan trong năm tài chính liền kề trước đó.

Ví dụ: Công ty A và Công ty B (đều có tổng doanh thu của năm tài chính trước liền kề 4.000 tỷ đồng) tiến hành sáp nhập nhưng không nộp hồ sơ thông báo tập trung kinh tế cho Ủy ban Cạnh tranh Quốc gia. Nếu theo quy định của Nghị định 75, Công ty A và Công ty B có thể bị phạt tiền từ 40 tỷ đến 200 tỷ đồng. Theo quy định mới của Nghị định 102, số tiền phạt cho mỗi công ty sẽ từ 1 tỷ đến 2 tỷ đồng. Mức phạt này được đánh giá là phù hợp với doanh nghiệp nhưng vẫn đảm bảo tính răn đe.

Nghị định 102 cũng sửa đổi quy định áp dụng mức phạt tiền theo tỷ lệ phần trăm trên tổng doanh thu doanh nghiệp thành mức phạt tiền cố định đối với hành vi thực hiện tập trung kinh tế khi chưa có thông báo kết quả thẩm định sơ bộ của Ủy ban Cạnh tranh Quốc gia hoặc Ủy ban Cạnh tranh Quốc gia chưa ra quyết định thẩm định chính thức về việc tập trung kinh tế tại khoản 1, Điều 6.

Thứ ba, bãi bỏ một số hình thức xử phạt bổ sung đối với một số hành vi vi phạm, cụ thể:

- Bãi bỏ hình thức “Thu hồi giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp đã cấp” cho doanh nghiệp hợp nhất, doanh nghiệp liên doanh đối với hành vi hợp nhất doanh nghiệp bị cấm, liên doanh giữa các doanh nghiệp bị cấm.
- Bãi bỏ hình thức “Tước quyền sử dụng giấy phép, chứng chỉ hành nghề hoặc đình chỉ hoạt động” đối

với nhóm hành vi gây rối hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp khác và hành vi lôi kéo khách hàng bất chính.

Ngoài các nội dung đã được phân tích, Nghị định 102 còn có những điểm mới nổi bật khác như: chính thức cho phép nộp tiền phạt thông qua Cổng Dịch vụ công Quốc gia hoặc chuyển khoản ngân hàng; bổ sung quy định cho phép xử lý vi phạm hành chính trên môi trường điện tử,...

Nhìn chung, các quy định mới của Nghị định 102 được ban hành nhằm khắc phục những khoảng trống pháp lý của Nghị định 75, nhưng đồng thời cũng được sửa đổi, bổ sung nhằm phù hợp với điều kiện thực tế để tăng tính hiệu quả của quy định. Các doanh nghiệp cần cập nhật và nghiên cứu các quy định của Nghị định 102 để tránh các rủi ro pháp lý trong quá trình hoạt động sản xuất, kinh doanh. Trong trường hợp Quý Khách hàng và bạn đọc muốn tìm hiểu thêm và tư vấn liên quan đến các chính sách và quy định mới của Nghị định 102 cũng như các nội dung khác liên quan đến lĩnh vực cạnh tranh, Văn phòng luật sư NHQuang&Cộng sự sẵn sàng giải đáp, cung cấp các ý kiến pháp lý liên quan.

Lưu ý:

Bài viết này chỉ nhằm mục đích cung cấp các thông tin chung và không nhằm cung cấp bất kỳ ý kiến tư vấn pháp lý cho bất kỳ trường hợp cụ thể nào. Các quy định pháp luật được dẫn chiếu trong nội dung bài viết có hiệu lực vào thời điểm đăng tải bài viết nhưng có thể đã hết hiệu lực tại thời điểm Quý Khách hàng tiếp cận bài viết này.

Tìm hiểu thêm về NHQuang tại:

